

ERDEY MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 15 sz.

1936 január 16.

Csütörtök

Egyre mélyül az ellentét Mussolini és az olasz király között

Cáfolják a béketervről elterjedt híreket. -- Szünetelnek a harcok a frontokon

London, január 14.

Ugy az angol fővárosban mint Európában nagy érdeklődés nyilvánul meg a Népszövetség január 20-i ülése iránt annál is inkább, mert addig előrejelhetőleg már nem történik újabb fordulat sem az olasz-abesszin sem pedig az európai feszültség ügyében.

A legfontosabb kérdés természetesen az hogy a népszövetségi ülés tárgyalni fogja-e az olajtilalom kérdését és ha igen, úgy

kimondják-e az olajzárlatot amely az olasz sajtó minden cáfolata dacára, napok alatt véget vetne a háborúnak. Ismeretes, hogy szó volt arról, hogy Svédország tegyen javaslatot az olajzárlat kimondására, de a svéd kormány igen óvatosan viselkedik és azt hangoztatja, hogy a dooi vörös kereszt különítmény bombázása még nem elég ok egy ilyen súlyos horderejű javaslat megtételére.

pedig először, hogy a népszövetségi mandátumnak teljesen egyenlő jogokat kell biztosítania valamennyi hatalom számára, a másik feltétel pedig az, hogy a békétárgyalások megkezdése előtt az olasz csapatokat vonják vissza Abessziniából.

Természetesen arról szó sem lehet, hogy Mussolini e két, rendkívül súlyos feltételnek eleget tegyen, mert ez bukását jelentené.

Az angolok tovább folytatják készülődéseiket a Földközi tengeren és lázas iramban tovább építik ki támaszpontjaikat és erősítik meg gyarmati határaikat. Ciprus szigetén igen erős légi és tengeri támpont létesítését kezdték meg. Természetesen ezek az intézkedések az olasz készülődések ellen-súlyozására folynak mert a Szuezt s Haifát mindenképpen biztosítani akarják az olasz támadással szemben.

A Népszövetség addig nem közvetít békét, míg egyetlen olasz katona abesszin területen áll

Tegnap számonkban közöltük a londoni és párisi lapok ama híradását, hogy a belga anyakirályné és a pápa kezdeményezése alapján új békétárgyalások indulnak meg. Ezt a hírt most mindenfelől cáfolják.

Rómában hangoztatják, hogy ilyen lépésekről senkinek nincs tudomása, már pedig biztosra vehető, hogy az olasz politikai köröknek értesülésekkel kellene bírniok ilyen fontos tárgyalásokról. Ami a népszövetségi bizottságnak Abessziniába való kiküldését illeti, Genfben a vélemények igen megosztanak erre nézve. Leginkább azt hangoztatják, hogy egy ilyen bizottság munkája rendkívül nehéz és kérdés az, hogy egyáltalán elérhet-e eredményeket.

Párisban tegnap Laval miniszterelnök hosszasan tárgyalt Cerutti párisi olasz nagy követtel aki „szabadságárról” most tért vissza.

A tárgyalásokról nem adtak ki hivatalos jelentést annyi azonban megállapítható, hogy bár Cerutti valószínűleg újabb utasításokkal érkezett Rómából Párisba a tegnapi tárgyalás semmiféle pozitív eredményre nem vezetett.

A tegnap elterjedt és mára már megcáfolt békehírekkel kapcsolatban mind nyilvánvalóbbá válnak azok a híresztelések, amelyek szerint az olasz királyi ház és Mussolini között egyre jobban kimélyülnek az ellentétek. A király és különösen a trónörökös elleni a háború további folytatását mert annak kimenetelét katasztrófálisnak tartja Olaszországra nézve.

Ami a Népszövetség állásfoglalását illeti, Genfben nem zárkoznak el újabb békeközvetítéstől, de csak bizonyos feltételek mellett hajlandók a béke közvetítésre. Két feltételnek kívánnak tekintélyt szerezni és

Lezuhant egy olasz repülőgép: három pilótája szörnyethalt

A harctéren minden tevékenység szünetel. Az ugynevezett kis esős évszak — amely egy hónapig is eltarthat — teljes erővel tombol. Szakadatlanul ömlik az eső és ilyen körülmények között egyik részről sem lehet szó nagyobb harci tevékenységről. Az esőzések rendkívül károsak az olaszok által frissen épített utakra is, mert állandó voltukkal kimossák a kavicsokat és aszfaltot is. Ez is bizonyítja hogy az európai utépítés Abessziniában csődöt mondott.

A „Radiopress” jelentése szerint Badoglio tábornagy újabb erősítéseket kért az olasz kormánytól. Ezzel kapcsolatos az a hír is, hogy az olasz fenhatóság alatt levő Eritreában általános mozgósítást rendeltek el és minden 15 évet betöltött eritreai férfinak fegyveres szolgálatra kell jelentkeznie. Hír szerint Olaszországban is ismét 150.000 embert hívnak fegyverbe.

A legutóbbi olasz hadijelentés szerint az egész fronton csak felderítő repülőszolgálatot folytattak. Ennek során az egyik bombavető repülőgép lezuhant és három utasa Lanza, Ostidi báró és Barino pilótatiszték szörnyethaltak. A három pilóta gé-

pével annak idején résztvett Makalé elfoglalásában. Lanza és Ostidi az olasz ezüst hadiérem kitüntettjei voltak.

Az olasz sajtó az Abessziniából érkező híreket magyarázva hangoztatja, hogy Tigre tartományban a terepkiépítési és csapatellátási munkálatok szorgalmasan folynak. A szomáli fronton, miután az olasz csapatok Danamitig és Aninoig előnyomultak, — most az ellenség mozdulatait követik nagy figyelemmel. Az abesszin hadsereg, amely Abbi-addinnál és Dembequinnál nagy vereséget szenvedett most rendkívül elővigyázatos tervet követ.

Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy az angolok az Abessziniával délen határos Kenia gyarmat határpontjain nehéz ágyukat és fényszórókat állítottak fel. Az angol admirális ezenkívül több hajót szerelt fel hogy ezek csapatokat vigyenek Keniába. — Ezen intézkedéseket azzal magyarazzák, hogy az olaszok a déli hadszíntéren támadásuk fővonalát Doio környékére, vagyis az angol Kenia gyarmat közelébe tették át és esetleges határsértés is bekövetkezik.

Az ujévi nagy tombola 25. száma

Az osztrák kormány kibékül a szociáldemokratákkal?

Mussolini magára hagyta Ausztriát és Schuschnigg biztosítani akarja az országot a hitlerista veszedelemmel szemben

Bécs január 14. Az osztrák belpolitikai életben olyan jelentős változás készül a kúriák mögött amely — bár egyelőre még kezdetleges állapotban van — nagy befolyással lehet az egész európai politikára.

Ismeretes, hogy még a Dollfuss-kormány iróhadjárata kezdett a szociáldemokraták ellen, amely 1934 februárjában a szomoru emlékeztető szociáldemokrata forradalomhoz vezetett, amikor is ágyúval lőttek ezért a bécsi munkásházakat. Nyílt titok volt, hogy ezt a kegyetlenséget Mussolini sugalmazására vitte véghez Dollfuss, — aki a Duce-tól határozott ígéretet kapott Ausztria határainak megvédésére abban az esetben, ha eltörpít a szociáldemokráciát és bevezeti Ausztriában a diktatúrát.

Amikor Dollfust a horogkeresztesek megölték, és Schuschnigg kancellár lépett

a helyébe, folytatni igyekezett Dollfuss politikáját, de már nem azzal az energiával, mint Dollfuss. A múlt évben azután, amikor kitört az olasz-abesszin háború és Mussolini érdeklődését Keletafrika foglalta el, az osztrák kormány is belátta, hogy a Duce támogatására már nem sokat számíthat.

Különösen nyilvánvalóvá vált ez pár héttel ezelőtt, amikor híre terjedt annak, — hogy Mussolini elvonja seregeit a Brenner-hágóról és Keletafrikába irányítja őket. — Ezzel ismét felmerült a hitlerista veszedelem Ausztriára nézve. Schuschnigg ilyen körülmények között feltétlenül fontosnak tartja, hogy a külső veszéllyel szemben biztosítsa az ország belső egységét és egyre pozitívabbá váljék a hír, hogy az osztrák kormány közeledést keres a szociáldemokratákhoz.

61 ezer cigány önkormányzatot kér Oroszországban

Moszkva, január 14. A Szovjet központi bizottság ülésén igen érdekes terv került napirendre. Ugyan is a Szovjet területén élő cigányoktól kérvény érkezett be, amelyben kérik hogy engedjék meg nekik az egy helyben való te-

lepedést és kapjanak önkormányzatot. A terv szerint őket is úgy akarják letelepíteni, ahogy le vannak telepítve Birobigian vidékén a zsidók. Szovjetországban összesen 61.000 cigány van. Ezek közül 7.000 már letelepítettek.

Öt korosztályt hívnak be Bulgáriába

Bucuresti, január 14. A bucaresti sajtó Constantán át kapott értesülések szerint azt a feltűnő hírt közli, hogy Bulgária a napokban részleges mozgósítást rendel el, amennyiben behívja az 1917—1921 évi korosztályokat. A jelentés szerint a katonákat a Németországból szállított újrendszerű fegyverekkel fogják felszerelni.

A bolgár kormány egyébként nagyszabású munkálatokat indított meg, amelyeknek célja a határok megerősítése és a ha-

tármenti országutak és vasutak megjavítása. Bár az ostromállapot már megszűnt Bulgáriában, a határ mentén a katonai hatóságok mégis a legnagyobb szigorúságot tanúsítják. A lakosságnak 9 óra után nem szabad az utcán tartózkodniok, sem világosságot gyújtaniok.

Tekintettel arra, hogy a békeszerződések értelmében Bulgáriának nincs rendes hadserege, ezek a híradások nagy feltűnést keltettek.

Ujabb alpesi hadosztályok indulnak Abessziniába

Mussolini seregszemlét tart Rómában a Keletafrikába induló alpesi hadosztályok előtt

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

25

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet az újévi tombolán

1935. december — 1936. január

Megszüntették az országos gyászt Belgiumban

Brüsszel, január 14.

Most múlt el 6 hónapja, hogy Lipót belga király feleségét halálos autókatasztrófa érte Svájcban. Eddig egész Belgiumban országos gyász volt, és úgy volt, hogy a gyász egy teljes évig tart. A király azonban úgy határozott, hogy a 6 hónap leteltével megszünteti a gyászt az országra, — továbbgyászolni csak az udvar fog. Ennek a rendeletnek eredményeképp tegnap megszűnt az országos gyász Belgium területén

Óriási tűz egy angol városban

London, január 14.

Teasley angol városban tegnap borzajmas tűzvész pusztított. A tűz következtében nyolc ház égett porrá. Egy asszony leánygyermekével együtt a tűzben lelte halálát.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 20: Hírek. 20,15: Dima Lisette énekel. 20,40: Üzenetek. 21: Zongora és cselló. 21,35: Lupescu Sándor énekel. 22: Műsorolvasás. 22,05: Boasca M. klarinétzik. 22,30: Hírek. 22,45: Kis rádiózenekar. 23,45: Hírek külföldre. 24: A zene folytatása.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 11,45: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Cigányzene. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Az 1. honvédegyeszed zenekara. 15,40: Hírek. 17,10: Diákfelőra. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Szalonzene. 19: Hautzinger Sándor előadása. 19,30: Dálys Gutty zongorázik. 20,10: Kis színpad: Mint a földbott föld. 20,45: Hanglemezek. 22,15: Hírek. 22,40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23,45: Időjárásjelentés. 23,50: Németnyelvű előadás. 24,15: Cigányzene. 1,05: Hírek.

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Előadás. 18,15: Kis rádiózenekar. 20: Hírek. 20,15: Anghel Viorica énekel. 20,40: Lemezek. 20,15: Filharmonikusok hangversenye. 22,30: Hírek. 23,45: A zene folytatása. Hírek külföldre. 23,55: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 11,45: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Hanglemezek. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Salgó Sándor hegedül. 15,40: Hírek. 17,10: Szacellary Györgyné előadása. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,30: Jazz. 19: Külgügyi negyedóra. 19,55: Strömpl Gábor előadása. 20,25: Az Operaház előadásának ismételtése és 20,30: előadásának közvetítése: Rózsálovag. 21,45: Hírek. 23,10: Hírek. 24,20: Cigányzene. 1,05: Hírek.

"TERELYI MAGYARSÁG"

1936 január 16.

A magyarországi kereszténypárt vezére a hitlerizmus ellen

„Szomorú, hogy akadnak államférfiak, akik elképzeléseiket a gyűlöleten keresztül akarják megvalósítani”

Budapest, január 14.

Ernszt Sándor a magyar kereszténypárt egyik vezére rendkívül érdekes nyilatkozatot adott az „Egyenlőség” című lapnak, amelyben részletesen foglalkozott a hitlerizmussal és a zsidókérdéssel. Mindezekelőtt hangsúlyozta, hogy fel kell ismételten emelni szavát a hitlerizmus terjesztése ellen. Ő már évekkel ezelőtt amikor Németországban még nem volt uralkodó a horogkereszt, rámutatott arra a veszedelemre, amelyet a Hitler által írt könyv: a „Mein Kampf” jelentett.

— Azt, hogy a nacionalisták a bolsevizmus ellen harcolnak — mondotta — senki sem akarja megakadályozni. De hogy ugyanakkor beleviszik a mai civilizációba a fajok és vallások egymás elleni gyűlöletének mérgező anyagát ezt már nem érti meg

senki.

— A nemzeti szocializmusnak nem kell vallás, nem kell egyház, hiszen ugyanugy elnyomja a katolikus tanításokat, mint ahogy a zsidókat sem tűri meg. Tragikus és szomorú dolog, hogy akadnak ma államférfiak, akik nem képesek másképp megvalósítani politikai elképzeléseiket, csak emberek és népcsoportok egymás elleni való

usztatással.
— Ami a hitlerizmus magyarországi térhódítását illeti — mondotta — szerintem nem lehetünk eléggé óvatosak ebben a kérdésben. Végül kijelentette, hogy ami a zsidók alacsonyabbrendűségét illeti ezt a lehető legnagyobb ostobaságnak tartja. Fajokat, nemzeteket és vallásokat nem lehet és nem szabad elnyomás alatt tartani mert az ellenkező az isteni gondolat.

Ausztriában letartóztatták Grosz Jenőt az oradeai kis mérleggyárosból lett bucarestii milliommost

Bucuresti, január 14.

Bécsből érkező jelentés arról számolt be, hogy az osztrák határon a fejdkircheneri határrendőrség letartóztatta Grosz Jenő bucaresti igazgatót abban a pillanatban, amikor át akarta lépni a határt. A letartóztatás a bucaresti rendőrség átirata alapján történt, mert Groszt 80 millió okirathamisítás miatt körözik.

Eddig tart az osztrák rendőrség jelentése, amely nemcsak Bucarestben, hanem az egész országban hatalmas szenzációt keltett. Grosz Jenő tudvalevőleg a Cagero nevű és már felszámolás alatt levő nagy külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója és ebben a minőségben hatalmas vagyont szer

zett. Grosz karrierje annál érdekesebb, mert mint igen szerény ember kezdte meg pályáját Oradeán, ahol egy kis mérleggyára volt. Később Bucarestbe költözött ahol előbb motorkerékpárok eladásával foglalkozott, később egyre jobb összeköttetéseket szerzett.

Az utóbbi időben azonban a lapok támadásainak középpontjába került és azt hangoztatták róla, hogy az egyik nagybank terhére 80 millió devizaesalást követelt el. Ugy látszik, Grosz megérezte, hogy ég a föld a lába alatt. Elutazott, mire nemzetközi körözőlevelet adtak ki ellene és most ennek alapján elfogták.

Tizenkét évi börtönt osztottak ki hat kommunista lengyel katonatiszt között

Elfogták a lengyel hadseregbe befurakodott kommunista agitátort

Varsó, január 14.

A varsói katonai törvényszék elé hat kommunista tiszt és altiszt került, akik egy varsói gyalogezredben kommunista lázadást készítettek elő. A katonai törvényszék igen szigorú ítéletet hozott, amennyiben a hat kommunista között összesen 12

évi börtönt osztott szét.

Ugyanakkor fogta le a rendőrség az egyik szökésben levő vádlottat, akiről kiderült, hogy egyenesen a moszkvai direktóriumtól lett Varsóba küldve, hogy a hadseregben kommunista mozgalmat szítsa. Ezt is katonai törvényszék elé állítják.

Salajmegyei hírek

Elfogták a carateleci tolvajokat. Egy héttel ezelőtt ismeretlen tettesek Caratele községben elloptak Zabor Lazar gazdaságából 10 juhot. A rendőrség bevezette a nyomozást, amelynek eredményeképpen sikerült a tetteseket Pop Joan és Bapten Todor ceheiu-i lakosok személyében letartóztatni. A két tolvaj azt mondotta, hogy a 10 juhot már eladta, de hogy kinek azt nem tudta megmondani. Mindkettőt átadták a zalaui ügyészségnek.

Tiltott műtétet végzett — meghalt az áldozata. Vale Ungurului községben Beres Katalin özvegyasszony áldott állapotba került. Hogy megszabaduljon a szegénytől, elment Dulovet Ágnes asszonyhoz, akiről tudta, hogy titokban bábassággal és magzat elhajtással is foglalkozik és megkérte őt,

hogy végezze el rajta a tiltott műtétet. Az asszony 100 lejért és két tyukért hajlandó volt a műtétet elvégezni. Két nappal ezelőtt ez meg is történt, azonban Beres Katalin általános vérmérgezést kapott, amelynek következtében két napi kínlás után meghalt. A csendőrség azonnal bevezette a nyomozást és letartóztatta Dulovet Ágnes, aki bevallotta a bűnt. Beszállították a zalaui ügyészségre.

Ismeretlen tolvajok garázdálkodása Simleul Silvaniei. Ismeretlen tettesek tegnap éjjel behatoltak Hentel Eszter simleui silvaniei szabóműhelyébe, ahonnan kész ruhákat és szövetekeket vittek el. A kár több ezer lej. Hentel Eszter fejjelentést tett a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást a tolvajok kézrekerítésére.

Kommunista szervezkedés Belgiumban

Brüsszel, január 14.

A liegi rendőrségnek tudomására jutott, hogy a városban nagy kommunista akció folyik. Megtudták, hogy a kommunista akció feje egy Chardonne Adolphe nevű ember. Ennél az embernél házkutatást tartottak és a kompromittáló iratok mellett nagymennyiségű robbanószert is találtak nála. A robbanószert eredetéről a kommunista vezér megtagadott minden felvilágosítást.

Kigyulladt egy gőzös a nyílt tengeren

London, január 14.

Tegnap drónékküli távirat érkezett, hogy a Sumatra nevű 5000 tonnás svéd gőzös a nyílt tengeren kigyulladt. A hajó kapitánya SOS jeleket adott le és azonnali segítséget kért, mert a hajót a robbanás veszélye fenyegeti.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedősség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az emésztőszervi bajok orvosprofesszorai általánosan dicsérik a Ferenc József viz enyhe és megbízható hatását és azt gyakorlatukban sűrűn rendelik.

A Saar-vidék vissza- csatolásának évtordulója

Berlin, január 14.

A Saar-vidéken tegnap tartották a Saar-vidék visszacsatolásának emlékünnept. — 1935. január 13-án történt meg ugyanis az a népszavazás, amely a Saar-vidéket Németországnak adta vissza. Ebből az alkalmából Saarlouis város és az őt környező négy község a Saarlauten nevet kapta.

Kérje minden olvasónk az „Erdélyi Magyarország” 1936. évi naptárát a bizományostól. Ara 5 lei!

Műtog -- üvegből

Osló, január 14.

A tudosok százai éveken keresztül próbálkoztak azzal, hogy olyan anyagból készítsenek műfogakat, amely nem romlik és — amely nem okoz betegséget. Végre Cristianen norvég tudósnak sikerült feltalálnia az olyan műfogakat, amely minden követelménynek megfelel, ezenkívül teljesen azonos a rendes foggal. Az új műfog üvegből van. Természetesen olyan anyagokkal verve, amely törhetetlenné és mindennel szemben ellenállóvá teszi és ami a legfontosabb nem veszélyes az egészségre.

Töltőtoll vásár

Garantált arany töltőtollak
már 100 leitől kezdve

Nagy választék, a legújabb
szisztéma, minden változatban

Pásztor Ede

könyv, papír és írószer áruháza
Piața Mihai Viteazul 4.

3

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1936. január 16.

Álomkirálynő

— Társadalmi regény — 28

Közelebb emelte az ujságot, a szemét még jobban kimeresztette.

Hiába, ez nem kétséges!

Az első oldalról hatalmas betűs cím kiabált feléje:

AZ ALLAMI NAGY DIJAT SVEN BURG-LUND NYERTE „ÁLOMKIRÁLYNŐ” CI-MŰ FESTMÉNYEVEL.

Mi ez?

Micsoda tréfa, micsoda fantasztikus álmodozás?

Felugrott és rohant a műtermébe, ahol már olyan régen járt! Lerántotta a drapériát, ahol még annak idején beborította az álomkirálynőt, mert nem akarta, hogy emlékeztesse a hűtlen Clarissera s — egy megkezdett portré került elő.

Az „Álomkirálynő” eltűnt.

Sven határtalan izgalomban kiáltott:

— Betty néni! Betty néni!

Az öregasszony előkerült.

— Mi az, kedves Sven?

— Hová, háová lett a festmény? Az „Álomkirálynő”?

Betty néni mosolygott:

— Bocsáss meg, tudod nélkül beküldtem a tárlatra...

Sven magánkiállítást kiáltott:

— Áldjon meg az Isten, Betty néni...

Tudod mi történt? Megnyertem az állami nagy díjat, most azután egyszerre híres és ünnepelt festő lett belőlem...

Betty néni egyáltalán nem lepte meg a nagy újság:

— Számomra nem meglepetés ez a siker, mert én szíjardán bíztam, hogy így lesz... És ezzel akartam a figyelmedet felhívni, hogy a könnyű mulatságok hajszolása helyett, dolgozz komolyan s akkor nem marad el mellőled a siker és az elismerés...

Sven szomorúan maga elé meredt.

— Dolgozzam komolyan?...

— És hirtelen kitört belőle a fájdalom, az sikeresedés.

— De kiért... kiért dolgozzam, amikor az, akit szerettem, elhagyott!

Leborult az asztalra és keserves zokogás ránta meg az egész testét.

Az örömet nyomon követte a bánat s a férfisírás olyan fájdalmasan visszhangzott a nagy műteremben.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Elérkezett a kiállítás megnyitásának a napja s ezen a verniszánszon került először a nyilvánosság elé Sven Berglund pályakoszorúzott műve, az „Álomkirálynő”.

Stockholm előkelősége nagyban készült a tárlat ünnepélyes megnyitására s természetesen nem hiányozhatott innen Sönderheim bankár sem a családjával. Sönderheim bankár két könyökkel verékedte ki helyét az életem és eszközeiben nem volt mindig válogatós. Már tul volt az első ifjúságán, amikor megnősült és az uborkafára felkapaszkodott emberek rendes szokása szerint igyekezett előkelően megnősülni és nagy házat venni. Egy valamikor igen előkelő, de elszegényedett család szép leányát vette feleségül. A fiatalasszony, akinek finom modora és műveltsége nagy tiszteletet ébresztett a bankárban, hamarosan fölénybe került férjével szemben.

Ez a fölény nem gátolta meg Sönderheim bankárt abban, hogy kelemesen kiálló kalandok után futkosson. Feleségét teljesen lefoglalta a társadalmi élet, a leányuk is meglehetősen önállóságban nevelkedett.

(Folytatjuk.)

4. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 január 18.

Örök rejtély marad „Miss Romania” halála?

Már ismét az öngyilkosság felfedezésére térnek vissza. — Egy cipész vallomása szerint Ciuley mérnök halállal fenyegette Tita Cristescu

București, január 14.

Tita Cristescu halálának rejtélye még mindig nem oldódott meg. Sőt a vasárnapi pihenő után felvett tárgyalások és vizsgálatok oda látszanak vezetni hogy a titkot soha sem fog sikerülni fejteteni.

Érdekes, hogy a szakértők véleménye szerint éppen azért nem sikerült felfedezni a tettest, mert annyi gyanúsított van, és ami még érdekesebb, mindegyik gyanúsított ellen bizonyos mértékű bizonyítékok is vannak.

Éppen azért a vizsgálóbíró is ismét arra a feltevésre tért vissza, hogy nincs kizárva, miszerint Tita Cristescu mégis csak öngyilkosságot követett el. Hogy az öngyilkosságot milyen közvetlen okból követte el, azt sem lehet megállapítani.

Uj világosság derült azonban az ügyre szombaton este amikor sor került annak a cipésznek a kihallgatására, aki karácsony

estéjén, közvetlen a dráma előtt egy pár új cipőt hozott Tita Cristescunak és rá kellett várni. Közben fültanuja volt egy veszekedésnek amely Tita Cristescu és Ciuley mérnök között játszódott le.

A cipész nagyon kíváncsi volt, hogy ki az, aki a művésznővel olyan durva hangon beszél, odament a félig nyitott ajtóhoz és betekintett a szalonba, ahol Tita Cristescu az egyik fotell mellett állott, míg a másik oldalon, szemben az ajtóval a mérnök. Mind a kettő igen heves hangon beszélt és akkor hallotta a cipész a szavakat, amelyek olyan nagy feltűnést keltettek és amelyek tulajdonképpen gyanuba hozták Ciuley mérnököt:

— Te bestia, meg kellene, hogy öljelek!

A cipész erre annyira megijedt, hogy a cipőt otthagya és ejszaladt. Soha sem látta viszont Tita Cristescut.

Egy darab föld miatt

Két török falu lakossága véres kasza-kapaharcot folytatott

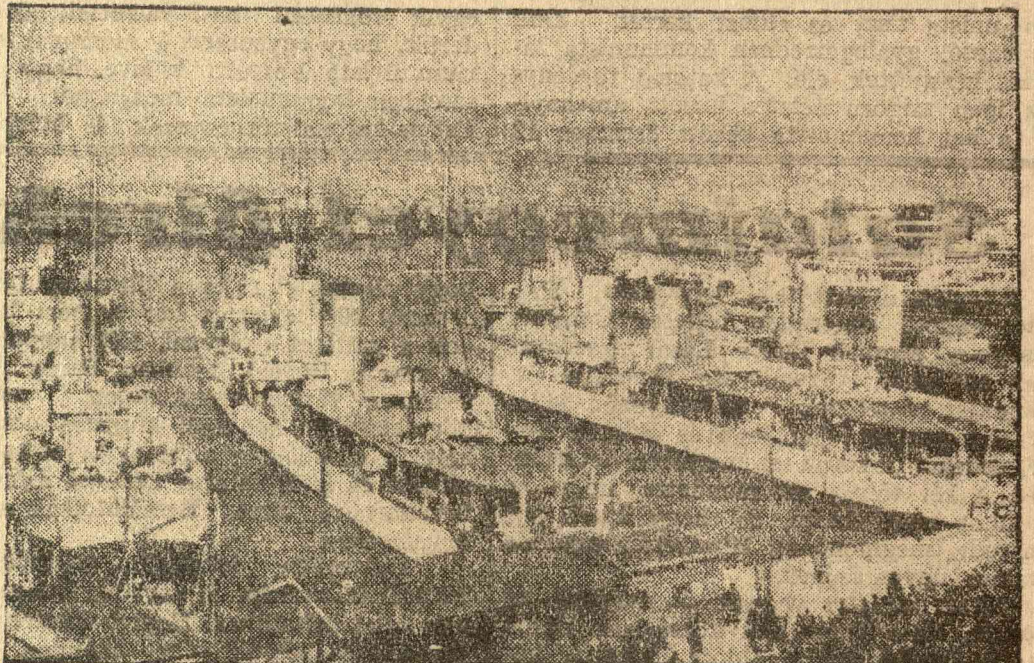
37 halottja van a szörnyű verekezésnek, amelynek egy egész ezred katonaság velett véget

Istambul, január 14.

A török sajtó az az összeütközés tartja izgalomban, amely Istambultól nem messze történt ahol két fajú népe kaszákkal, kapákkal és más gazdasági szerszámokkal felfegyverkezve mentegymás ellen, egy darab föld miatt.

Kizilviran és Agris községek között már évek óta állandó huzakodás tárgya volt egy keskeny földrész, amely a két falu határában terült el. A földrészt mindegyik falu magáénak mondotta. Most, hogy megkezdődtek a tavaszi szántások, — Törökországban hamarabb kezdődnek el — mind

a két falu parasztjai fel akarták szántani. Ebből keletkezett az összeütközés, amely véres verekezésé fajult. A két falu csendőrsége nem tudott közbelépni, ezért telefonon kérték segítséget a fővárostól, ahonnan egy teljes ezred katonát vezényelték ki, hogy a több mint 1500 főből álló két csapatot megfékezze. Addig azonban a két falu lakosai már megvitták az első csatát, melynek 37 halálos áldozata volt. Éppen akkor készülődtek a második rohamra, amelyre azonban már rem került sor, mert a katonaság közbelépett. A falu vezetőit letartóztatták és lázítás miatt bíróság elé állítják.

Angol torpedórombolók Pireus kikötőjében

Athén kikötővárosába négy angol torpedóromboló futott be: az Exmouth, Electra, Express és Export.

Február 20-ra halasztották az oradeai süket feleséggyilkos bünperének tárgyalását

Oradea, január 14.

A törvényszék második szekciójának Kovács-Babic tanácsa immár hetedizben tűzte ki főtárgyalásra a Franceze sori gyilkosság bünperét, amelynek vádlottja mint ismeretes, Szabó Márton, aki meggyilkolta feleségét.

Szabó Márton azonban teljesen süket, úgy, hogy a legutóbbi megkezdett tárgyaláson a védő, dr. Sangeorgeanu hivatalos uton tolmácsot kért, aki a süketekkel szokásos beszédrel értesse meg a vádlottat magát. A bíróság el is rendelte ennek a szakértőnek a meghívását, azonban a mai tárgyalásra ez nem jött el mert a helybeli elmegyógyintézet nem rendelkezik ilyen szakértővel és így azt a cluji süket-némák intézetéből kell kérni. Ezenkívül a harminc megidézett tanúból 12-en nem jelentek meg.

A bíróság ezen az alapon el is halasztotta a tárgyalást, ugyanakkor a védelem kérdésére elrendelte, hogy a vádlott álljon ismét dr. Rusdea orvos rendelkezésére, — hogy a szakértői véleményt az elme-kórház igazgatója meg tudja pontosan adni.

A legközelebbi tárgyalást ebben az ügyben február 20-án tartják meg, amikor is kérni fogják a cluji süket-némák intézetét hogy küldjenek ki egy szakértőt, — aki tud a teljesen süket Szabó Mártonnal beszélni és kellőképpen meg tudja vele érteni, hogy mivel van vádolva.

Ugyanis a legutóbbi tárgyaláson az is kiderült, hogy Szabó Márton voltaképpen nem is tudta teljes bizonyossággal, hogy mivel van vádolva, hanem folyton csak azt hajtogatja, hogy az asszony őt megcsalta és ezért meg kellett büntetni.

Életfogytiglanra ítélt szökött fegyencet fogtak el Timisoarán

Timisoara január 14.

Az utóbbi időben több nagyobb betörés történt Timisoarán, amelyek tetteseit eddig hiába kereste a rendőrség. A tettesek most kézrekerültek és remélhető, hogy a betörések sorozatának is végeszakad. A rendőrség ugyanis elfogta Fotache Laolu bucurestii illetőségű szélhámost aki egész Erdélyt végigjárta és több betörésben is részt vett.

Ugyancsak elfogta Szabó András doftanai fegyencet, aki életfogytiglanra volt elítélve de egy fél évvel ezelőtt megszökött. Szabó Klein Sándor álnéven élt Timisoarán

és igen érdekes körülmények között került a rendőrség kezére. Szombaton éjjel razzia volt és a Bul. Berthelot 22 számú ház éjjeli őre észrevette, hogy valaki a kapumélyedésben igyekszik elrejtőzni. Miután ott tojáskereskedés van, az éjjeli őrt azt hitte, hogy az illető oda be akar törni és szólt a razzizáló rendőröknek, akik az ismeretlent lefogták. A rendőrségen derült ki azután, milyen jó fogást csinált a rendőrség. Szabó András alias Klein Sándorról kiderült hogy az utóbbi hetek legtöbb betöréseit ő követte el.

Három halálósítele a lengyel belügy-miniszter gyilkosainak bűnügyében

Az amnesztia törvény folytán életfogytiglani börtönre változtatták át az ítéletet

Varsó, január 14.

Heteken át tartó tárgyalás után tegnap délelőtti hirdetett ítéletet a varsói törvényszék Pieracki lengyel belügyminiszter gyilkosainak bűnügyében. Ismeretes hogy a gyilkosság tényleges elkövetője mindaddig nem került az igazságszolgáltatás kezére, de minthogy a nyomozás kétségtelenül megállapította, hogy a miniszter az ugynevezett UN szervezet politikai bosszújának esett áldozatul, a gyilkos bűntársait, 12 uk-

rán terroistát ültettek a vádlottak padjára. Az ítélet szerint a három fővádlottat halálra, kettőt életfogytiglani börtönre, a többi pedig hét és tizenöt év között változó fegyházbüntetésre ítélték.

Tekintettel a most életbe lépett amnesztia törvényre, a halálos ítéleteket rögtön életfogytiglani börtönre változtatták át.

Az ítélet kihirdetése után a vádlottak így kiáltottak fel: Eljen Ukrajna! — mire az elnök kiűrtette a termet.

Rejtélyes merénylet egy színész ellen

A színház zenésze téltékenységből mellbeszurta az uccán

Sopron, január 14.

Rendkívül rejtélyes körülmények között elkövetett merénylet foglalkoztatja a soproni rendőrséget. Tegnap este Bozsó József, a soproni színház hárszerelmese előadás után hazafelé tartott a színházból, — amikor a lakása előtt a sötét uccán egy ismeretlen ember megtámadta és mielőtt a meglepett fiatal színész védekezésre gondolhatott volna, késsel mellbeszurta.

A fiatalember szerencséje volt hogy a szúrás a pénztárcáját érte, amelyen a kés

megcsuszott és így nem hatolt a szívébe, de így is súlyos sérüléseket okozott. Bozsó segélykiáltásaira többen siettek elő, de ekkorra az ismeretlen merényletnek már nyoma veszett. Bozsó súlyos sérülése dacára is eszméletlenül volt és elmondotta, hogy a sötétben úgy látta mintha a színház egyik zenésze lett volna a támadó.

A rendőrség a színész vallomása alapján letartóztatta a zenészt aki azonban tagad. Bozsót kórházban ápolják.

Nem szabad elfeledni a reklámközlőményekkel szemben

Tartozom ezzel a megállapítással, mert annak köszönhetem gyógyulásomat, hogy egy gyenge pillanatomban feladtam évtizedes elvemet és újságban megjelent reklámközlőmény alapján rendeltem gyógyszert — írja dr. B. L. cluji középiskolai tanár, 19 évig szenvedtem gyomor- és epebajban, később gyomorfekélyt és gyomorsüllyedést állapítottak meg nálam. Sok pénzt áldoztam kezelésemre, bejártam számos bel- és külföldi fürdőt azonban a javulás mindig csak rövid ideig tartott. Többször olvastam a lapokban valami új amerikai csodanövényről, de évtizedes elvem az volt hogy intelligens ember nem ülhet fel reklámközlőményeknek. Azonban egy jóbarátom — dacára annak, hogy én lebeszéltem — megrendelte a „GASTRO D” gyógyszert és rövid idő alatt haljatlán javulás állott be nála. Szégyeltem magam, hogy fel kell adnom elvemet, azonban a gyógyulás vágya mindennél erősebb volt bennem és egyáltalán nem bántam meg, hogy én is megrendeltem a romániai vezérképviselőtől — Császár gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124 130 lej utánvéttel — a „GASTRO D”-t, mert most már biztosan érzem, hogy nemcsak átmeneti a javulás, hanem a végleges gyógyulás utján vagyok.

Kifizetődik-e a dohányárak emelése

Oradea, január 14.

Megírtuk tegnapi számunkban, hogy a dohány és cigaretta árait váratlanul felemelték. A drágulás 15—20 százalékos és a dohányzó közönséget ugyancsak kellemtlenül érintette a monopoli intézkedése. — Az állam a drágulást a bevételek szükség-szerű fokozásával indokolja, nyitott kérdés marad azonban, hogy a dohányárak emelése valóban el is éri-e ezt a célt?

A helyzet ugyanis az, hogy ma már mind gyakrabban halljuk itt is, ott is a „leszokom a dohányzásról” jelszót és ami azelőtt csak amolyan tessék-lássék fogadkozás volt, ma már mindinkább megvalósul. Ha arról nem is lehet beszélni, hogy mindenki leszokjék a dohányzásról, de egyáltalán nincs kizárva, hogy a husz százalékos drágulás következtében husz százalékos fogyasztáscsökkenés következzen be, amikor is az áremelésnek semmi gyakorlati haszna nem volt.

Hallottunk azután olyan véleményeket is — megrögzött dohányosoktól — hogy már nem is bányák az áremelkedést, de legálább a minőséget javítanák meg.

40 millió lakosa van Angliának

London, január 13.

Most adták ki az angol népszámlálási statisztikát. Magában Angliában 40 millió ember él. Ezek közül 19 millió férfi és 21 millió nő.

Dr Imas M. Róza

a cluji egyetem volt tanársegéde, gyermek orvos, bel és nőgyógyász rendel Bucurestiben Str. Nicolae Filipescu 32. sz. prin batistei). Speciális csecsemő és gyermektáplálási tanácsok. Quartz-kezelés (Telefon 2-44/76.)

Időjárás

Mérsékelt szél, változó felhőzet. Néhány helyen. kivált északon és keleten záporos vagy záporoszerű havazás. A hőmérséklet valószínűleg nem változik.

5. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 január 16.

Bancila prefektus nyilatkozik a községi választásokról

Hétfőn kezdődnek meg a községi tanácsválasztások. Mint ismeretes, három részletben 100 községben tartják meg a választásokat. Munkatársunk tegnap kérdést intézett Bancila prefektushoz aki a következőket mondotta.

— A községi tanácsválasztásokból a jelentőség szerint ki szeretnénk kiemelni: a politikát. A községek élére a legjobb gazdákat kell állítani. Remélem hogy a választások minden zavaró incidens nélkül fognak lefolyni.

Arra a kérdésre hogy kitűzik-e a többi községekben is a választást, Bancila prefektus kijelentette, hogy

csak az új közigazgatási törvény életbelépése után kerül sor az újabb választásokra, de akkor megtartják a városi tanácsválasztást is.

A községi tanácsok szenátorát azonban már a most megválasztásra kerülő tanácsok tagjai választják meg. Hogy kit jelölnek szenátornak, ez a kérdés — Bancila prefektus szerint — még nincs eldöntve.

Madgearu audiencián fogadja az uralkodó

Bucurestiből jelentik: A belpolitikai élet előterében még mindig a Mihaiach-Inculetz-vita áll. A nemzeti parasztpárt elnöke újabb nyílt levelében a belügyminiszter emlékeztetés expozéjának több adatát igyekszik megcáfolni, rámutatva arra, hogy egyes munkálatokhoz, amiket Inculetz a liberális kormány javára írt, a nemzeti parasztpárti kormány nyújtotta annak idején az anyagi támogatást.

A Dimineata úgy tudja, hogy a nemzeti parasztpárt több vezető tagja közelebbről kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál.

Az első politikus, akit a király audiencián fogad Madgearu Virgil volt pénzügyminiszter, a nemzeti parasztpárt főtitkára lesz. A párt vezető körében nagy bizalommal néznek a kihallgatások elé, amely esetleg fordulatot hozhat a belpolitikában.

Titulescu távirata Niemcower főorvoshoz

Orvosi jelentés a főpap állapotáról

Bucurestiből jelentik: Közöltük tegnapi számunkban azt a hivatalos jelentést, amelyet Niemcower bucarestii főorvos ellen elkövetett merényletről adott ki a belügyminisztérium. Niemcower állapotáról hivatalos orvosi jelentést adtak ki, amely így hangzik:

„Megvizsgáltuk ma január 12-én dr. Niemcower ő eminenciáját, a következőket állapítottuk meg:

Az éjszavendétt ideg sokk miatt az általános közérzet súlyosbodott:

a) Emelkedett a vérnyomása.
b) A cukormennyiség növekedett azokban a testrészekben amelyek meg vannak támadva.

A főorvos nyugtalanul töltötte az éjszaka

kát, bár a hőmérséklet nem emelkedett. Egy helyen megállapítható egy duzzadás, amely érintésre hevesen fáj. Öminenciájának legkevesebb 15 napig kell az ágyat őriznie.

„ss) dr Kaufmann-Kosla egyetemi tanár, dr M. Gottfried dr Wechsler dr Fischer galati, dr Mosberg, dr Schwartz, dr. Nerghof.

Titulescu külügyminiszter a következő táviratot küldte dr Niemcower főorvosnak:

„Mélyen megrendülve a fölött a gyűlöletes merénylet fölött, amelynek áldozatát esett, a legmelegebb kívánságomat küldöm egészségének mielőbbi helyreállítására. N. Titulescu.“

Szombaton délután 3 órakor: Nagy gyermekelőadás. Aladás nem számár. Énekes, zenés táncos gyermek darab. Kardos Éva és Halmos fivérek föléptével. Minden gyermek ajándékot kap.

Szombaton 6 órakor: A Nagy szerelem Molnár Ferenc színműve. Olcsó helyárak.

— Egy asszony hazudik. Premier ma színdarab. Ma este mutatja be a színház Fodor László második nagysikerű színdarabját. Egy asszony hazudik, szenzációs színpadi művet, a teljes prózai együttessel. A ma esti előadás rendes helyárakkal lesz megtartva.

— Liliom, egy csirkefogó élete és halála, csütörtökön délután olcsó helyárakkal.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerdán este 9 órakor: Premier: Egy asszony hazudik. Fodor László világsikerű színműve. Rendes helyárakkal!

Csütörtök délután 5 órakor: LILIOM. Egy csirkefogó élete és halála. Molnár Ferenc életképe. Olcsó helyárakkal!

Csütörtökön este 9 órakor a Katholikus Körben: VIKI. Bónyi Adorján zenés vígjátéka Trillap Ilonkával a címszerepben. Olcsó helyárak!

Péntek este 9 órakor: Érettségi. Fodor László világsikerű vígjátéka. Rendes helyárakkal.

Az új törvény előírása szerint

alkalmazottak bejelentési íve elkészült és kapható

Pásztor Ede papir-áruházában

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára ivenkint 3 lei

Nem engedi a miniszter maximálni az élesztőt

Amikor a városi interimár bizottság december hónapban először maximálta a kenyér árát, Dancea alpolgármester indítványára felterjesztést intéztek a kereskedelemügyi minisztériumhoz hogy engedje meg az élesztő árának maximálását is. Erre a felterjesztésre most jött meg a kereskedelemügyi miniszter válasza, aki közli, hogy az élesztő nem elsőrendű közszükségleti cikk és így nem is maximálható.

Mozgósínházak műsora

Apollo: Roberta.

Fórum: Az áruló.

Heymann: Anna Karezina.

APRÓHIRDETÉSEK

Tisztességes, szorgalmas 28 éves éves izraelita fiatalember nősülés céljából megismerkedne egy szerény igényű tisztességes zsidó hajadonnal, akinek kevés hozománya is van. „Csak tisztességes“ jellegre kérék választ a kiadóhivatalba. 4188

Fenyő Ág jellegre levél van a kiadóban Roman-magyar kisasszonyi II. osztályos leányka mellé délutánra kerestetik. Ajánlatot „Komoly“ jellegre kiadókba kérünk. 4182

Mindenes szakácsnét éves bizonyítvány nyal felveszek. Parcul Eminescu 34. 4122
Perfektül főzni tudó bejáró szakácsnő ki diétás főzést is érti felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 4083

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cím a kiadóhivatalban.

Zongorát bérelnék Str. Duca 9. Telefon 974. szám. 4175

Harisnya szemszedést aszurozást válllok házhoz megyek. Kóser házikoszt olcsón kapható. Cuza Voda 69-a. 4185

Míg a készlet tart! Magyar-Roman, Roman-Magyar zsebszótár. Ára 10 lej Pásztor papíráruházában, P. Mihai Viteazul 4. 4174

Maradék raktáramat nagy tétel öszi szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bővittem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Pavel-u. 27. 3183

Megbízható komoly mindenes főzőnő felveszek. Kajapszalom Parcul Traian 1. 4189

Fiatal, ügyes szobalányt február 1-re keres dr Kádárné Ajea Romei 2. 4168

Sürgősen eladó jókarban levő ház. Piata Venetia 3-a. 4187

Varni tanuló leányok azonnal fölvetnek. „Grand Model“ Rimanóczy-u. 12. 4186

3 szobás fürdőszobás lakás — eseeleg butorozva, — azonnalra kiadó. Str. Denisianu 19. 4032

Makulatura ujságpapir kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Alkalmazottak bejelentési nyomtatvány kapható Pásztor papíráruházában, Piața M. Viteazul 4.

Vidéki fiatal párt szakmányos vancelérnek keresek. Grosz, str. Rimanóczy 5. 4147

Mindenes szakácsnét és egy fiatal leányt gyermek mellé azonnalra keres Rothbartné Ullmann palota, Piața Mihai Viteazul 4192

Főzni tudó mindenes azonnalra felvétetik. Biró Józsefné Str. Pavel 16. 4194

Megbízható fiatal boltiszolgát, nagyobb kifutót, ki biciklizni tud, felveszünk. Cím a kiadóban. 4195

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

6 oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG“ 1936 január 16.